

# Dokument nr. 8:33

(2000-2001)

## Forslag fra stortingsrepresentantene Karin Andersen og Magnhild Meltveit Kleppa om lov om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Til Odelstinget

### Bakgrunn

Stortinget behandlet Ot.prp. nr. 43 (1999-2000) om lov om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) i vårsesjonen 2000.

Under behandlingen ble det varslet et privat forslag som tar opp problemstillingen knyttet til lån til investeringer av aksjer i lokale naturressurser som kraftselskap.

Før behandlingen av Ot.prp. nr. 43 (1999-2000) kunne kommuner og fylkeskommuner oppta lån til kjøp av aksjer. Regjeringen foretok en vurdering i høringsutkastet om det fremdeles burde være slik adgang, men fant ingen tungtveiende hensyn som taler for at kjøp av aksjer burde kunne finansieres ved opptak av lån, slik tilfellet er ved anskaffelser av fast eiendom og varige driftsmidler. Regjeringen foreslo derfor er presisering av da gjeldende låneregler ved at lovlige langsiktige låneformål begrenses til «varige driftsmidler» (jf. ny § 50 nr. 1) når det gjelder kommuners egne anskaffelser. Dette medfører at lån til investeringer i aksjer i lokale naturressurser som kraftselskap, ikke lenger er et lovlig låneformål.

Det er uheldig å ha en så streng bestemmelse at den umuliggjør låneopptak til aksjekjøp. Det er enighet om at kommunene ikke bør finansiere aksjekjøp med lån dersom aksjepostene klassifiseres som om-løpsmidler. Aksjekjøp som har et annet formål enn å være en del av kommunens overskuddslikviditet, bør likevel fortsatt kunne lånefinansieres. Mange kommuner er eiere i kraftmarkedet og gjennom det må de ha mulighet til å agere som andre eiere for å ivareta sine interesser. Lovendringen legger helt urimelige hindringer i vegen for kommuner og fylkeskommuner i å utøve sitt eierskap sett i forhold til andre eiere.

Elektrisk energi er en av de strategisk sett viktigste innsatsfaktorene i et moderne samfunn. Offentlig eierskap av kraftsektoren, effektiv produksjon og utnyttelse av markedet vil gi god avkastning og basis for finansiering av offentlige tjenester.

Kraftsektoren er et område som gjennom kommunalt entreprenørskap og statlig årvåkenhet gjennom etablering av konsesjonslovgivningen var preget av nær 100 pst. offentlig eierskap inntil nylig. Det er viktig at kommuner og fylkeskommuner fortsatt må ha reell mulighet til å sitte som eier og utvikle eierskap i kraftsektoren. Få bransjer er så stabile og langsiktige som drift av kraftstasjoner. Behovet for investeringer er i dagens situasjon marginal. Det dreier seg om vedlikehold av eksisterende anlegg, og i begrenset grad om investeringer i nye anlegg. Når det gjelder prisene vil disse, til tross for svingninger fra sesong til sesong, sannsynligvis ha en langsiktig økende tendens. Nettopp i en slik situasjon ligger det til rette for offentlige og tålmodige eiere med stabil, langsiktig høsting som mål.

I dag omsettes elektrisk energi fritt. Når det gjelder omsetningen av kraftverk og linjer er dette fortsatt regulert, men i praksis godkjent omsatt uten særlig store begrensninger. Med endringen i kommuneloven vedtatt i Innst. O. nr. 82 (1999-2000) er kommuner og fylkeskommuner i praksis avskåret fra å ta aktivt del i dette markedet og ivareta alle sine interesser gjennom at de nå er avskåret fra å ta opp lån til å kjøpe kraftaksjer.

Mange mindre kraftselskap eid av kommuner alene eller i fellesskap, er nå til salgs, noen for å skaffe inntekt til bunnskrapte kommunekasser. De kommuner som nå ønsker å kjøpe aksjer i kraftselskap for å opprettholde offentlig eierskap, har ikke mulighet til å kjøpe disse aksjene, med mindre de har likvide midler. Svært få kommuner har slike likvide midler. Det kan også tenkes tilfeller der en kommune ønsker å selge sine aksjer i et kraftselskap eiet av flere kommuner. Fordi de andre eiere ønsker å opprettholde et offentlig eid selskap, men ikke er i stand til å reise tilstrekkelig kapital til å kjøpe aksjene selv, risikerer selger å få problemer med å avvikle sitt eierskap.

Det er derfor uhensiktsmessig å ha en så streng bestemmelse som loven nå setter og det vil hemme

strategisk eierskap, frivillige tilpasninger og omsetting av kraftaksjer. Det er derfor behov for å nyansere rammene som loven nå setter for låneopptak og ved det gi kommuner som eiere av kraftselskaper eller kraftaksjer en mulighet til å ivareta sine interesser på linje med andre eiere.

### Forslag

Det fremmes derfor følgende

f o r s l a g :

Vedtak til lov

om endringer i lov 25 .september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

#### I

I lov 25 .september 1992 nr. 107 gjøres følgende endringer:

§ 50 ny nr. 9 skal lyde:

*Kommuner og fylkeskommuner kan ta opp lån til finansiering av kjøp av aksjer til varig eie. Det kan kun tas opp lån til tiltak som er ført opp i årsbudsjettet.*

§ 50 nåværende nr. 9 blir nr. 10.

#### II

Denne lov trer i kraft straks.

15. desember 2000